

1 Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg.....	2
1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	4
2 Översikt av strategisammanhanget.....	5
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	6
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	7
2.3 Synergier med andra svenska strategier	7
3 Resultatredovisning	8
3.1 Målområde 1: Stärkt kapacitet hos civilsamhällesaktörer i utvecklingsländer att bidra till fattigdomsminskning i utvecklingsländer.....	8
3.1.1 Hållbar och långsiktig förändring för människor som lever i fattigdom	8
3.1.2 Kapacitetsutveckling	9
3.1.3 Integrering av perspektiven	10
3.1.4 Mångfald	10
3.1.5 Svenska civilsamhällesorganisationers globala påverkansarbete	11
3.1.6 Diversifierad finansiering.....	12
3.1.7 Innovation.....	12
3.1.8 Rapportering i CSO-databasen och IATI	13
3.2 Målområde 2: Främjande av ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer.....	13
3.2.1 Utrymmet för civilsamhället att verka.....	13
3.2.2 Civilsamhällesorganisationernas egna ansvarsskyldighet och transparens, representativitet, legitimitet och interndemokrati.....	14
3.2.3 Bistånds- och utvecklingseffektivitet	15
4 Implikationer	18
Bilaga 1	Anslagets fördelning samt översikt bidrag till EU-egeninsatser
Bilaga 2	Uppföljningsfrågor i uppföljningsramverket för CSO-strategin
Bilaga 3	Aktörsbaserad förändringsteori för CSO-strategin
Bilaga 4	P6 Annex to Strategy Report

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter:

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter att en operationalisering ägt rum. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de åren varken en fördjupad översyn eller operationalisering ägt rum.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn ägt rum. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. samarbetspartners rapporter, reserapporter, utvärderingar, analyser och mötesanteckningar).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

Sida använder **trafikljus** för att sammanfatta Sidas nulägesbedömning inom ett strategimål och ge en snabb överblick av hur det går i strategigenomförandet. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. Utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimål**, dvs det kontextuella område som strategimålet handlar om. Bedömningen fokuserar på hur utvecklingen går inom detta område. Sida kan inte hållas ansvarig för utvecklingen men måste förhålla sig till denna. Bedömningen ska utgå ifrån hur det ser ut vid tidpunkten för strategirapportsskrivandet och motiveras med tillgänglig information såsom studier, utvärderingar, rapporter, indikatorer/utvecklingstrender.

Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

Grön: Utvecklingen går framåt

Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt

Röd: Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens** relevans, dvs huruvida den sammansatta portföljen förväntas bidra till förändring i linje med strategimålet. Med portfölj menas insatser och andra aktiviteter som genomförs i förhållande till ett strategimål. Bedömningen motiveras med Sidas förändringsteori och de prioriteringar som vägleder insatsportföljen i förhållande till utveckling i kontexten och resultat från insatser.

Bedömning av **portföljens relevans**:

Grön: Portföljen är relevant

Gul: Portföljen är delvis relevant

Röd: Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

	Mål ³	Portfölj ⁴
Målområde 1		
Stärkt kapacitet hos civilsamhällesaktörer i utvecklingsländer att bidra till fattigdomsminskning i utvecklingsländer		

Sammanfattande motivering

Sidas bedömning är att utvecklingen avseende kapaciteten hos civilsamhällesaktörer i utvecklingsländer till övervägande del går framåt. De svenska strategiska partnerorganisationerna (SPO; f.d. 'ramorganisationer')⁵ rapporterar många exempel på stärkt kapacitet hos sina samarbetspartner och på förbättringar för människor som lever i fattigdom i alla dess dimensioner. Portföljen med svenska SPO:er bedöms vara relevant i relation till målområde 1.

Målområde 2

Främjande av ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer



Sammanfattande motivering

Sidas bedömning är att utrymmet för civilsamhället att verka har fortsatt att minska under det gångna året och att utvecklingen inom målområde 2 går bakåt. Portföljen av internationella SPO:er⁶ bedöms vara delvis relevant. Relevansen skulle kunna stärkas genom att ta in fler SPO:er (både svenska och internationella) med kompetens inom målområde 2. Under 2019 har Sida därför inlett arbetet med att identifiera ytterligare en eller två svenska organisationer för strategiskt partnerskap inom CSO-anlaget. Sida överväger också att genomföra förändringar i portföljen av internationella SPO:er med samma syfte.

2 Översikt av strategisammanhanget

Tabell 1 nedan visar hur anslaget fördelats mellan SPO:erna under strategiperiodens fyra första år.⁷ Under 2019 utbetalades 1 838 MSEK och vid årets slut fanns det 73 avtalade och pågående insatser.

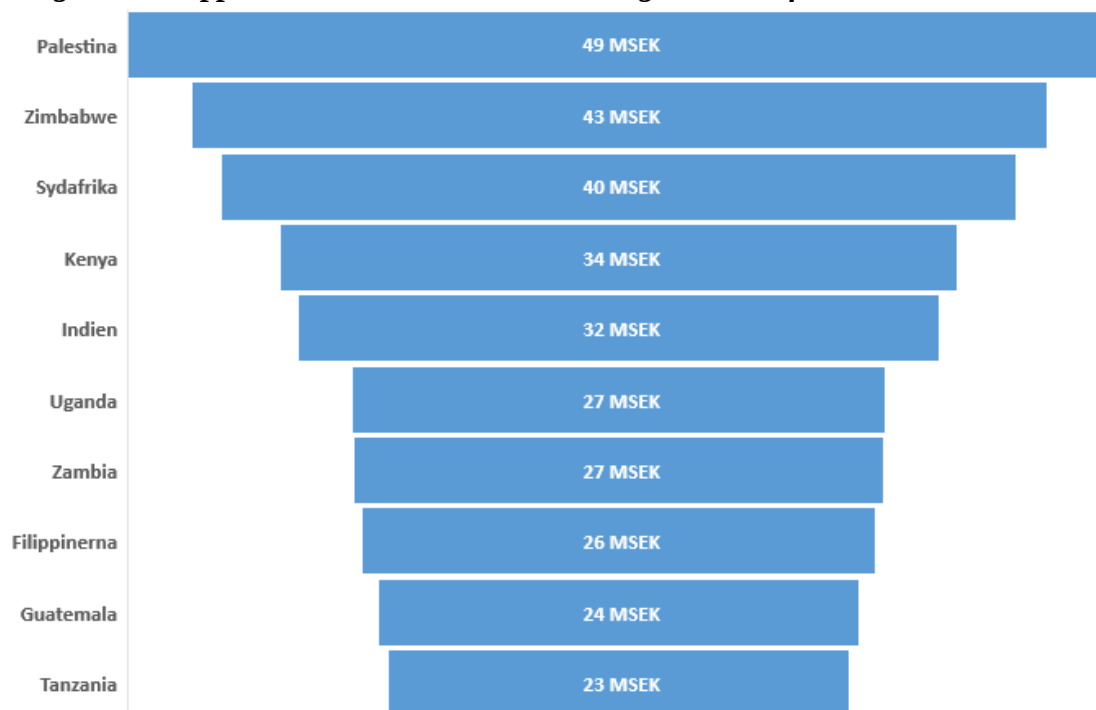
Under 2019 gick 90 MSEK (5 procent av bidragen; upp från 3 procent 2018) till internationella SPO:er som arbetar för ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet och för ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer.⁸

Tabell 1: Översikt av CSO-anslaget under strategiperioden 2016 – 2019

	2016 (MSEK)	2017 (MSEK)	2018 (MSEK)	2019 (MSEK)
Bidrag till svenska SPO:er (exkl. EU-insatser)	1 585	1 724	1 692	1 698
<i>Förskott/justering mellan åren</i>	60	-25	60	45
Bidrag till svenska SPO:er i form av EU-egeninsatser	25	28	42	19
Summa bidrag till svenska SPO:er (inkl. EU-insatser)	1 669	1 727	1 794	1 762
<i>Andel i procent av totala bidrag</i>	96%	94%	97%	95%
Bidrag till internationella SPO:er	72	113	64	90
Summa bidrag till internationella SPO:er	72	113	64	90
<i>Andel i procent av totala bidrag</i>	4%	6%	3%	5%
SUMMA BIDRAG TILL SVENSKA OCH INTERNATIONELLA SPO:er	1 741	1 840	1 859	1 852
Övrigt				
Utvärderingar, studier, stickprov och effektivitetsrevisioner.	3	3	1	4
Återbetalningar	-22	-32	-35	-18
TOTALT UTFALL	1 722	1 811	1 825	1 838

Diagram 2 nedan visar de tio länderna som fick störst del av medlen under CSO-strategin under 2019. Trots att strategin möjliggör finansiering av verksamhet i alla länder som DAC definierar som berättigade till bistånd (DAC-länder), är det noterbart att fyra av länderna är medelinkomstländer (Sydafrika, Indien, Kenya och Filippinerna).⁹ En av förklaringarna är att stöd går till regionala eller globala nätverk som ofta är baserade i ett medelinkomstland, men som täcker en målgrupp som innefattar låginkomstländer.¹⁰ En annan förklaring är att flera av medelinkomstländerna i listan har en väsentlig andel av sin befolkning som lever i fattigdom.

Liksom förra året går mest stöd till Palestina där nio SPO:er har sin verksamhet. Av dessa organisationer är det Palmecentret och Diakonia som har de största programmen i Palestina. Jämfört med 2018 är Guatemala och Tanzania nya länder på listan, medan Etiopien och Malawi utgått.

Diagram 2: Topp-10 länder till vilka CSO-strategins medel fördelas

Källa: CSO-databasen

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

2019 har präglats av ett fortsatt krympande demokratiskt utrymme världen över. Året innan, 2018, var 13:e året i rad som visar en nedåtgående trend vad gäller demokratiska friheter.¹¹ Under 2018 gick också fler länder bakåt (68) i fråga om respekt för medborgerliga och politiska rättigheter än de länder som gick framåt (50).¹² Av världens länder är idag 26 procent icke fria, 30 procent delvis fria och 44 procent fria, vilket är en marginell försämring från förra året.¹³ Enligt en beräkning lever endast 4 procent av världens befolkning i länder där grundläggande friheter för civila samhället – förenings- och mötesfrihet och yttrandefrihet – respekteras.¹⁴

En ny och omfattande internationell studie av demokratiutvecklingen pekar på tre särskilda utmaningar som hotar och undergräver demokratin i världen: (i) regeringars manipulering av- eller begränsningar för media, civilsamhället, rättsstatens principer och valprocesser; (ii) ökad polarisering, samt (iii) digitalisering som möjliggör spridning av desinformation.¹⁵ En ökande trend som kan observeras är också regeringars kontroll, övervakning och våld mot politiska motståndare som allt oftare sträcker sig utanför landets egna gränser, d.v.s. personer i exil.¹⁶ Trots att trenden totalt sett är överväldigande negativ vad gäller demokratin i världen finns det exempel där det demokratiska utrymmet har bevarats eller breddats. Ecuador och Etiopien är två positiva exempel där nya politiska ledare har utökat det demokratiska utrymmet.

Genom stöd till 15 svenska SPO:er som i sin tur stärker lokala CSO:er i utvecklingsländer bidrar Sida via CSO-strategin till aktiva och pluralistiska civilsamhällen. Genom samma stöd, bidrag till internationella SPO:er och sitt eget normativa arbete bidrar Sida också till ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhället att verka. Ökade begränsningar för civilsamhället har medfört krav

på flexibilitet, nya partnerskap, och alternativa arbetssätt. Sida underlättar för partner som verkar i svåra miljöer genom att vara flexibel och godkänna justeringar av insatser när omständigheterna förändras snabbt och genom att fortsätta att ge ett långsiktigt stöd.

De svenska SPO:erna rapporterar, liksom föregående år, om hur deras partnerorganisationer drabbas av det krympande utrymmet. Särskilt allvarligt är hur människorättsförsvarare utsätts för hot och våld. Enligt en rapport gällande 31 länder dödades mer än 300 människorättsförsvarare under 2019.¹⁷ Utvecklingen märks tydligt i SPO:ernas arbete. Andra områden som är särskilt problematiska för SPO:erna är inskränkningar i yttrandefrihet, administrativa hinder från regeringar, terroristlagar, specifika lagar som diskriminerar kvinnor och HBTQI-personer (se också 3.2.1).

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Under 2019 har Sida drivit frågan om bistånds- och utvecklingseffektivitet för CSO:er och arbetat aktivt med lansering och rådgivning utifrån Sidas riktlinjer för samarbetet med och stödet till det civila samhället, *Guiding Principles for Sida's Engagement with and Support to Civil Society*. Frågor som lyfts särskilt under året har varit hur Sida ytterligare kan verka för lokalt ägarskap och ökad flexibilitet i stödet. En större andel kärnstöd till lokala CSO:er är ett exempel på hur CSO-stödet kan bidra till ökat lokalt ägarskap och en av frågorna Sida arbetat med under året.

För att det sammantagna CSO-stödet ska bidra till de övergripande strukturförändringar som eftersträvas behöver nya metoder utvecklas som förskjuter makt till lokal nivå. Det kan innebära att ge mer stöd till rörelser och nya organisationsformer som exempelvis informella aktörer.

Sida har under året fortsatt sitt arbete med policyutveckling och påverkansarbete i en rad internationella sammanhang och driver främst frågor rörande hur givare kan underlätta för det civila samhället och uppmuntra till ett bistånds- och utvecklingseffektivt CSO-stöd. Sida har också ägnat extra kraft åt att verka för mer kärnstöd till det lokala civilsamhället. Engagemanget för bistånds- och utvecklingseffektivitet har dock minskat påtagligt hos många givare och Sidas arbete blir därför allt viktigare. Arbetet sker bl.a. inom OECD-DAC, Task Team on Civil Society Development Effectiveness and Enabling Environment och International Donor Group. Resultat från detta arbete beskrivs i avsnitt 3.2.3.

2.3 Synergier med andra svenska strategier

När det gäller arbetet med att stärka synergier med andra svenska strategier så verkar flera SPO:er sedan tidigare i gränslandet mellan humanitärt och långsiktigt utvecklingssamarbete, t.ex. Diakonia, Plan Sverige, Rädda Barnen och Svenska kyrkan. Även i relation till strategin för demokrati och mänskliga rättigheter och olika landstrategier finns synergier. Ingången är ofta samarbetspartner som får medel genom flera olika anslag. Konkret kan det handla om att dela information i samband med beredningar och uppföljning av insatser. Alla svenska SPO:er inom CSO-anslaget får Sida-bidrag från minst två strategier. I några fall har SPO:er dessutom flera avtal under en och samma strategi, vilket innebär att det finns exempel på en SPO med så många som 25 avtal med Sida och fem SPO:er med 8-10 avtal.¹⁸

För att stärka biståndseffektiviteten arbetar Sidas enhet för det civila samhället (CIVSAM) sedan 2018 med delegeringar av medel från andra anslag till CSO-anslaget. Detta sker genom att Sida gör avtalsändringar med SPO:er för tillägg av medel. En förutsättning är att insatserna är relevanta för båda strategierna. CIVSAM har huvudansvaret för uppföljningen av stödet och avtalar med samarbetsparten. En förändring som gjorts 2019 är att kravet på egeninsats, som under 2018 gällde även de delegerade medlen, har tagits bort. Under 2019 delegerades medel från andra anslag till CSO-anslaget i fem fall.¹⁹

3 Resultatredovisning

Som grund för att samla in information för strategirapporten har Sida använt uppföljningsramverket som användes för de två senaste strategirapporterna (bilaga 2). Uppföljningen av strategigenomförandet 2019 tar sin utgångspunkt i de prioriteringar som gjordes i Sidas portföljanalys 2017.²⁰ Sida redogjorde för prioriteringarna i strategirapporten för 2017 men de anges även under respektive uppföljningsområde nedan. Exempel på resultat är hämtade från rapporteringen från CIVSAM:s samarbetsparter men bygger också på Sidas samlade erfarenhet av samarbetsparterna (t.ex. genom dialog och uppföljningsbesök).

3.1 Målområde 1: Stärkt kapacitet hos civilsamhällesaktörer i utvecklingsländer att bidra till fattigdomsminskning i utvecklingsländer

Strategimål



Portfölj



Inom målområde 1 ingår endast verksamhet som bedrivs av svenska SPO:er, inklusive svenska organisationer som får medel via svenska SPO:er.

3.1.1. Hållbar och långsiktig förändring för människor som lever i fattigdom

Syftet med verksamheten under CSO-strategin är att arbeta för ett livskraftigt och pluralistiskt civilt samhälle i utvecklingsländer som verkar utifrån ett rättighetsperspektiv för förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom i alla dess dimensioner, ökad respekt för mänskliga rättigheter och för en global hållbar utveckling. Den underliggande förändringsteorin för strategin (se bilaga 3) är att stödet till svenska organisationer i det civila samhället som arbetar med kapacitetsbyggande av partnerorganisationer i utvecklingsländer leder till dessa positiva effekter. Sida fortsatte under året arbetet med att stärka svenska SPO:ers kapacitet att rapportera resultat som – utöver kapacitetsutveckling av partnerorganisationer – även beskriver förändringar som skett för människor som lever i fattigdom. Sida lyfte t.ex. fattigdomsperspektivet som en särskild diskussionspunkt vid samtliga årsgenomgångar med SPO:erna under 2019.

Svenska SPO:er rapporterar omfattande resultat gällande förändringar för människor som lever i fattigdom. Individuell Människohjälp partnerorganisationer i Jordanien har till exempel tillhandahållit psykosocialt stöd och kostnadsfri rättshjälp till kvinnliga överlevare av sexuellt våld.²¹ Plan Sverige

har gjort skillnad för barn som utsätts för fysiskt våld, vilket reflekteras i deras rapportering om föräldragrupper som har utbildats i icke-våldsmetoder för att lösa konflikter inom familjen.²² Vidare rapporterar Kvinna till Kvinna om flickor och kvinnor som utsatts för sexuellt våld som erhållit kostnadsfri rättshjälp och utbildning av Kvinna till Kvinna:s fyra partnerorganisationer i Nordmakedonien.²³

3.1.2. Kapacitetsutveckling

Kapacitetsutveckling av CSO:er i utvecklingsländer

Kapacitetsutveckling av civilsamhället i utvecklingsländer är kärnan i strategins övergripande syfte och målområde 1. Här ligger också mycket av de svenska SPO:ernas mervärde för sina partnerorganisationer. För att CSO:er i utvecklingsländer ska bli långsiktigt hållbara organisationer krävs stärkt kapacitet inom en rad områden, av vilka Sida sedan tidigare prioriterat följande:²⁴

- | | |
|---|-----------------------------|
| a) Planering, uppföljning och utvärdering | e) Samhällsnyttiga tjänster |
| b) Tematik | f) Rättighetsbaserat arbete |
| c) Organisation och finansiell hantering | g) Antikorrupsionsarbete |
| d) Påverkansarbete | |

Hur de svenska SPO:erna arbetar för att stärka kapaciteten hos sina samarbetsparter varierar. Ofta tillämpas strategier för organisatoriskt lärande, men i vissa fall kan kompetensen stanna vid enskilda individer. Det viktiga är att säkerställa att den nya kunskapen omsätts och integreras i organisationen, vilket Sida gör i uppföljningen. Sammantaget kan man konstatera att kapacitetsutveckling sker kring de prioriterade områdena som Sida identifierat.

De svenska SPO:erna som Sida finansierar inom strategin påvisar många goda resultat i form av stärkt kapacitet hos sina partnerorganisationer. Ett exempel är Mission to Nepal, en av SMR:s svenska medlemsorganisationers lokala samarbetsparter, har breddat sin roll för att arbeta mer rättighetsbaserat och gått från att vara främst direktimplementerande (byggandet av t.ex. skolor och sjukhus) till att vara faciliterande och bygga lokala aktörers egen kapacitet för ansvarsutkrävande. Plan Sverige har stöttat CSO:er och ungdomsgrupper i deras arbete att bedriva påverkansarbete inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. En lokal samarbetspart till Plan Sverige i El Salvador har t.ex. utvecklats till en ledande aktör både nationellt och internationellt vad gäller barn och ungas rättigheter.²⁵ Individuell Människohjälps stöd har bidragit till att stärka deras samarbetspart IM Defensoras som arbetar regionalt i Centralamerika med att motverka det krympande utrymmet för det civila samhället och genom att skydda MR-försvarare.²⁶

Svenska SPO:ers kapacitet

Den senaste utvärderingen som gjordes systematiskt för alla svenska SPO:er kring deras kapacitet, för att bedöma om de uppfyllde Sidas kriterier för det som då hette ramorganisationer, var 2014.²⁷ I den bedömdes t.ex. att kapaciteten inom intern styrning och kontroll var tillräcklig, men Sidas bedömning idag är att det finns vissa svagheter, exempelvis inom riskanalys. Därför genomför Sida löpande effektivitetsrevisioner på SPO:erna, varav tre sådana gjordes 2019.²⁸

Sida har också bjudit in de svenska SPO:erna vid flera tillfällen under året till dialog för lärande och erfarenhetsutbyte. Det gäller t.ex. Stockholm Civil Society Days, kurser inom bl.a. miljö- och klimat samt inom specifika områden som organisationerna själva identifierat inom Sidas resultatlab (se

3.1.7). Sidas möten med organisationerna kring växelkurshantering, revision och andra områden kan också ses som ett sätt att bygga kapacitet.

Ett område som Sida lägger särskild vikt vid är organisationernas anti-korrupsionsarbete. Överlag fungerar rapporteringen av misstänkta korrupsionsfall bra men det finns anledning för många organisationer att stärka sitt anti-korrupsionsarbete ytterligare. Det handlar t.ex. om kontinuerlig utbildning av personal, utveckling av välfungerande visselblåsarsystem, påskynda utredning och uppföljning för att stänga ärenden, och att i än större utsträckning stärka partnerorganisationernas medvetenhet om, och kapacitet att motverka korruption.

3.1.3. Integrering av perspektiven

CIVSAM följer upp integreringen av tematiska perspektiv i såväl den löpande uppföljningen som i stickprov.²⁹ Syftet med tematiska stickprov är att bidra till lärande och att stärka perspektiven i verksamheten. Erfarenheten visar att stickprov har bidragit till att sätta igång utvecklingsprocesser inom organisationerna. Det är dessutom ett effektivt verktyg för uppföljning av insatser.

Rättighetsperspektivet, jämställdhet och fattigdomsperspektivet är relativt väl integrerade i de svenska SPO:ernas verksamhet. Miljö- och klimatperspektivet är fortsatt det perspektiv som är minst integrerat, följt av konfliktperspektivet.³⁰ Under 2019 har därför ett stickprov gjorts inom miljö och klimat och ett inom konflikt.³¹ Fokus under 2019 har varit att följa upp tidigare års stickprov.³² Några positiva exempel på hur miljö- och klimatperspektivet har förstärkts inom några SPO:er är införande av obligatoriska miljökonsekvensbedömningar, utbildning av personal och tillsättning av policyansvariga inom miljö. Sidas helpdesk inom miljö- och klimat har också bistått med coaching åt en SPO. Naturkatastrofer och andra kriser som förvärras pga miljö- och klimatförändringar i omvärlden, liksom det krympande utrymmet för civilsamhället att verka, påverkar i princip alla oavsett huvudfokus. Detta blir allt tydligare i dialogen med SPO:erna, och det är rimligt att förvänta sig att organisationer i allt större utsträckning kan tvingas ställa om för att hantera allt tätare kriser som följer av fortsatta klimatförändringar. Det har också skett ett arbete för att stärka kopplingarna mellan de olika perspektiven genom ett antal dialogmöten, t.ex. mellan miljö- och klimatperspektivet och andra perspektiv.³³

Det har, generellt sett, skett en viss förskjutning i fokus och ambitionsnivå, från att inte göra skada (*do no harm*) till att bidra till en positiv utveckling. Det finns ett enormt gap mellan de skriande behoven – utifrån kunskapsläget baserat på världens samlade klimatexpertis och kommunicerat via aktivistgrupper och andra – och bristen på åtgärder. Samtidigt finns det en oerhörd potential i kunskap och nätverk genom det arbete som de svenska SPO:erna bedriver. Sidas ambition är att skapa än bättre förutsättningar för att inte bara undvika att göra skada utan att också bidra med positiva effekter.

Efter att portföljanalysen gjordes har Sida tagit fram ett antal övergripande verksamhetsmål som inkluderar särskilt fokus på de allra fattigaste människorna.³⁴ I tillägg till prioriteringarna som följer av portföljanalysen avser Sida därför även att stärka fattiga människors perspektiv inom anslaget. Under 2019 började Sida ta upp detta mer systematiskt med SPO:erna, och efterfrågade t.ex. samarbetsparternas egen analys av hur man når de allra fattigaste.

3.1.4. Mångfald

Denna uppföljningsfråga handlar om mångfald bland de svenska SPO:erna, men även deras lokala samarbetsparter i utvecklingsländer. I portföljanalysen slog Sida fast att mångfalden är prioriterad.

Portföljanalysen visade att CSO-anlaget når en mångfald av CSO:er i utvecklingsländer när det gäller tematiskt fokus och målgrupper.³⁵ Det finns dock vissa utmaningar, t.ex. behovet av att ge stöd till informella aktörer som inte är juridiska personer. Informella aktörer, såsom nätverk och vissa sociala rörelser, spelar en allt större roll för människors organisering. Mobilisering av medborgare och påverkansarbete sker genom just sådana informella aktörer i allt större omfattning. Dessa fokuserar på att medvetandegöra medborgare och aktivism, snarare än att uppnå specifika och mätbara målformuleringar som traditionella CSO:er.³⁶ Fler och fler inom civilsamhället tvingas också arbeta informellt i takt med att det demokratiska utrymmet krymper.

Sida ser ett fortsatt behov av att ta reda på mer om informella aktörer och hur Sida och SPO kan förstå och samverka med dem; vilken typ av stöd de behöver och vilka metoder som kan användas för att stödja dem. Sida har under året fört en diskussion kring detta såväl internt som tillsammans med sina strategiska partners. Ytterligare vägledning efterfrågas av SPO:erna och erfarenhetsutbyte och kunskapsinhämtning planeras under 2020. I och med att det finns stöd för riskdelning i CSO-strategin har Sida kunnat göra ändringar i avtalsvillkoren för att möjliggöra för Sida att under vissa omständigheter dela den finansiella risken.

Svenska Missionsrådet är ett annat exempel där man aktivt kapacitetstärkt ett par av sina svenska medlemsorganisationer med syfte att göra det möjligt för de att ta del av vidareförmedling av medel från Sida-bidraget. SMR menar också att informella aktörer och etablerade organisationer kan dra nytta av varandras respektive styrkor. En etablerad organisation står ofta närmare beslutsfattare och kan bidra med legitimitet medan den informella parten kan komplettera med sina kontaktytor inklusive med marginaliserade grupper och därmed bidra i termer av representativitet.

Att diversifiera sin partnerportfölj, och därigenom öka mångfalden, är en ambition som flera svenska SPO:er har. Denna ambition reflekteras exempelvis i Kvinna till Kvinnas ansökan för 2019-2023 där man planerar att ta in mindre etablerade och unga feministiska organisationer och gräsrotsrörelser i Libanon för att diversifiera sin portfölj.³⁷

3.1.5. Svenska civilsamhällesorganisationers globala påverkansarbete

Under den nuvarande CSO-strategin är det, till skillnad mot den föregående strategin, möjligt för de svenska SPO:erna att få bidrag till sitt egna globala påverkansarbete. Flera utnyttjar denna möjlighet.

Kvinna till Kvinna var engagerad i påverkansarbete genom rapporten 'Maintaining a role for women's organizations in international development finance' som publicerades 2019. Den utgjorde en guide för hur man kan arbeta med internationella finansiella institutioner i MENA-regionen, samt jämställdhet och civilsamhällets utrymme att verka. Naturskyddsföreningen är ett annat exempel där man koncentrerat sitt påverkansarbete till ett specifikt tema. Utifrån sin långa historia av expertorganisation inom miljöområdet har man förstärkt påverkansarbetet i deras Global Advocacy Project sedan några år tillbaka. Sex sakkunniga driver denna verksamhetsdel och man har exempelvis bedrivit påverkansarbete gentemot Världsbanken v.g. investeringar inom energiområdet och global kemikalielagstiftning, samt påverkat utformningen av EU:s fiskeri-riktlinjer.³⁸ Organisationen drev också kampanjen *Big Shift Global*, i samarbete med 40 andra organisationer, för att offentliga medel inte skulle gå till fossila bränslen, utan till förnybara energilösningar för fattiga människor. Naturskyddsföreningen bidrog på detta sätt till Världsbankens beslut att rapportera sina utsläpp, sluta finansiering och expropriering av olje- och gasfyndigheter efter 2019. Några av de svenska SPO:erna som är en del av internationella plattformar eller nätverk, som t.ex. Plan Sverige, Rädda Barnen och Svenska Kyrkan, driver löpande påverkansarbete inom sina respektive fokusområden.³⁹

3.1.6. Diversifierad finansiering

Baslinjestudien (2017) konstaterade att partnerorganisationerna i utvecklingsländer är betydligt mindre beroende av finansieringen från de svenska SPO:erna än väntat. De flesta svenska SPO:erna är däremot är mycket beroende av bidrag från Sida för finansieringen av sitt internationella utvecklingssamarbete. Ett sätt som Sida kan bidra till SPO:ernas ansträngningar att diversifiera sin finansiering är genom att underlätta att söka EU-finansiering. Ungefär hälften av organisationerna utnyttjade möjligheten att söka bidrag till egeninsatser i EU-finansierade projekt. Värt att notera är att detta även inkluderar flera av Forum Syds svenska medlemsorganisationer, vilket betyder att diversifierad finansiering gynnar en bredare krets än SPO:erna själva. Tabell B i bilaga 1 visar utvecklingen av bidragen till EU-egeninsatser under strategiperioden. Under 2019 erhöll åtta svenska SPO:er bidrag till egeninsatser i EU-finansierade projekt. Årets beviljade medel per år minskade jämfört med 2018, från 42 MSEK till 19 MSEK. Minskningen berodde dels på att några av de organisationer med flest EU-egeninsatser begärt mindre medel än tidigare år,⁴⁰ dels på att mindre handläggningsresurser avsattes för att hantera EU-egeninsatser under det andra halvåret. Detta medförde att en del utbetalningar och beredningar av ansökningar blev försenade och flyttades till 2020. Stödet fördelades under 2019 till fler organisationer, då två svenska SPO:er ansökte om medel för första gången.⁴¹ Totalt har antalet organisationer som fått bidrag till EU-egeninsatser ökat från sju 2016 till åtta 2019.

Garanti-insatsen som CIVSAM, tillsammans med Sidas GARANTI-enhet,⁴² beviljades 2019 för Svenska kyrkan ska också ses som ett led i att diversifiera finansiering (se nästa avsnitt, 3.1.7). CIVICUS, en av de internationella SPO:erna, ordnade två workshops under 2019 för kunskaps- och erfarenhetsutbyte om finansiering för lokala CSO:er och informella aktörer, och har tagit fram en studie om finansiell bärkraft för rättighetsbaserade CSO:er.⁴³ International Center for Not-for-profit Law (ICNL), en annan internationell SPO, är ytterligare ett exempel där man bidragit till diversifierad finansiering genom erfarenhetsutbyte kring hur man kan arbeta med fundraising genom crowdfunding-plattformar, SMS och andra sätt.

CIVSAM samordnar också, från hösten 2019, en arbetsgrupp på Sidas avdelning för partnerskap och innovation med syfte att ta fram ett underlag till strategi för samverkan med filantroper. Detta är en växande aktörsgrupp som på sikt kan bidra till diversifierad finansiering.

3.1.7. Innovation

Sida och de svenska SPO:erna fortsätter att verka för att stärka innovation inom anslaget. De två insatser som rapporterades om förra året har vidareutvecklats under året: resultatlabbet och garanti-insatsen. Den senare handlar om Svenska kyrkans arbete i Kenya och Uganda där man, tillsammans med We Effect, tagit fram en modell som gör det möjligt att använda Sidas garanti-instrument.⁴⁴ Insatsen beviljades 2019. Garantin kombineras med kapacitetsutveckling och möjliggör för ett finansinstitut att ge krediter till exempelvis kooperativ och deras medlemmar, framför allt kvinnliga småföretagare inom jordbrukssektorn. Sida ser potential för CSO:er att genom garanti-instrumentet uppnå synergier mellan olika målområden samt diversifiera sin finansiering och mobilisera kapital.

Det andra innovativa projektet, resultatlabbet, bidrar till att stödja organisationernas arbete med flexibla och adaptiva metoder i resultatstyrning samt att utgöra en plattform för gemensamt lärande. De flesta svenska SPO:erna deltar aktivt, tillsammans med ytterligare några CSO:er utanför

partnerkretsen. Sida bidrar med lokaler för gemensamma workshops och seminarier och bistår med konsultstöd inom specifika områden. Insatsen utvärderades 2019 och utvärderingen fann att insatsen är relevant för deltagarna, men att det är för tidigt att bedöma måluppfyllnad.⁴⁵ En slututvärdering är planerad att initieras 2020 för att ge Sida underlag för utveckling. Rekommendationer från utvärderingen inkluderar att behålla labbets flexibla struktur, men föreslog förstärkt uppföljning av pågående initiativ inklusive en bredare spridning av lärdomar. Konsultstöd gavs till fyra organisationer 2019 och sex nya ansökningar inkom vid årsskiftet 2019/2020. Ett återkommande tema hos organisationerna var att utveckla sina arbeten med förändringsteori, samt outcome mapping och outcome harvesting. Tre större workshops hölls under 2019 om teman som förändringsteori och utvärderingar.

3.1.8. Rapportering i CSO-databasen och IATI

Organisationer som får stöd från CSO-strategin ska rapportera biståndsstatistik till Sidas CSO-databas, och på sikt till International Aid Transparency Initiative (IATI). En utredning av CSO-databasen från 2018 kom fram till en rad rekommendationer, bl.a. att bevara den nuvarande rapporteringsprocessen till CSO-databasen men att också undersöka alternativa processer för att kunna fortsätta leva upp till de krav på transparens och återrapporteringskrav som ställs på Sida. Under 2019 har Sida börjat undersöka SPO:ernas förutsättningar för IATI-rapportering. Detta arbete planeras fortsätta in på 2020.

En intern diskussion har förts under 2019 mellan Sidas kontaktpersoner för Openaid, IATI och CSO-databasen för att utreda hur Sida kan förenkla rapporteringsprocesser genom att använda samma system och även möjliggöra för fler enheter och utlandsmyndigheter att använda sig av samma format. Syftet med det är att förenkla och att undvika dubbelrapportering.

3.2 Målområde 2: Främjande av ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer

Strategimål



Portfölj



Eftersom merparten av anslaget går till finansiering av svenska SPO:er verkar Sida för att målområde 2 ska få ett större genomslag i deras verksamhet. Sida har därför under året arbetat vidare med att identifiera svenska SPO:er för möjliga nya samarbeten och lagt särskild vikt vid deras kapacitet inom målområde 2.

3.2.1 Utrymmet för civilsamhället att verka

Uppföljningsfrågan handlar om i) det juridiska ramverket och regler som påverkar civilsamhällets utrymme att verka och ii) utrymme och arenor för dialog och påverkan, inklusive ökad samverkan inom civilsamhället och mellan civilsamhället och andra aktörer. Strategigenomförandet kan stärkas genom ökat fokus på de svenska SPO:ernas arbete inom målområde 2; ökat stöd till internationella CSO:er och processer; fortsatt stärkande av synergier mellan de svenska och de internationella SPO:erna; och genom att Sida stärker sin roll i den normativa dialogen, särskilt i relation till andra givare.

Svenska SPO:ers arbete avseende utrymmet för civilsamhället att verka

Sidas bedömning är att frågan om det krympande utrymmet tog en allt större plats inom ramen för samarbetet med SPO:erna under 2019. Det visade sig bland annat genom att frågorna blev alltmer framträdande i SPO:ernas årliga rapportering till Sida. Rapporteringen från 2019 tyder på att man lär av varandras erfarenheter, och från de internationella SPO:erna. Även i Stockholm Civil Society Days, där både svenska och internationella SPO:er deltog, fick ämnet en framträdande plats. Det finns flera exempel på hur de svenska SPO:erna har anpassat sin verksamhet på olika sätt för att tackla det krympande utrymmet. Dessa exempel inkluderar säkerhetsträning, deltagande i internationella nätverk för att minska utsattheten,⁴⁶ senareläggning av verksamhet i avvaktan på stabilisering av det politiska läget i ett givet land, genomförande av aktiviteter i ett grannland och skapandet av ingångar för dialog med staten via mindre polariserande ämnen.

Vad gäller partnerorganisationer till SPO:er fortsätter en stor andel av dessa att spela en aktiv roll i flerparts-dialoger på olika nivåer för att hitta strategier att hantera det krympande utrymmet. Individuell Människohjälp har till exempel stöttat sina partnerorganisationer i att skapa nätverk och plattformar för utbyte av erfarenheter, lärande och gemensamma aktiviteter. I MENA har detta stöd resulterat i att partnerorganisationer i samarbete tagit fram skuggrapporter till regeringarnas rapporter till fördragsorganen för CRPD, CRC och CEDAW.⁴⁷

Stöd till internationella SPO:er som arbetar med civilsamhällets utrymme att verka

Sida ger stöd till några strategiskt viktiga internationella organisationer som arbetar för ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer. Ett exempel är International Center for not-for Profit Law (ICNL), som arbetar med att skydda förenings- och mötes- och yttrandefriheterna genom internationella juridiska ramverk. ICNL arbetar också på nationell nivå med att stärka kapaciteten hos staten och civilsamhället att skydda dessa friheter. Ett exempel från ICNL:s arbete under 2019 är organisationens stöd till FN:s särskilda rapportör för mötesfrihet och rätten att organisera sig och dennes arbete med regionala konsultationer och forskning om betydelsen av ny teknik och Artificiell Intelligens.⁴⁸

Ett annat exempel är stödet till CIVICUS, ett av världens största civilsamhällesnätverk, som skapar utrymme och arenor för dialog och påverkan genom sin forskning, sina många evenemang och kampanjer. Ett viktigt resultat av CIVICUS arbete är den årliga State of Civil Society Report, vars åttonde upplaga publicerades 2019. Rapporten redovisar globala trender bl.a. vad gäller utrymmet för det civila samhället att verka och hur civilsamhället möter dessa utmaningar.⁴⁹ De internationella SPO:erna samarbetar också kring flera av dessa frågor, vilket ytterligare stärker deras arbete.⁵⁰

3.2.2 Civilsamhällesorganisationernas egna ansvarsskyldighet och transparens, representativitet, legitimitet och interndemokrati

Denna uppföljningsfråga handlar om civilsamhällets egen bistånds- och utvecklingseffektivitet, inklusive transparens och möjlighet till ansvarsutkrävande. I portföljanalysen drog Sida slutsatsen att, eftersom merparten av anslaget går till svenska SPO:ers verksamhet bör Sida stärka dialogen om dessa frågor både med organisationerna som grupp och i uppföljningen av individuella organisationers verksamhet.

Idag ger Sida stöd till några organisationer som arbetar specifikt för att stärka civilsamhällets egen utvecklingseffektivitet och legitimitet utifrån Istanbulprinciperna. En av dessa är CONCORD Sverige som arbetar med påverkansarbete och kapacitetsutveckling kring bl.a. utvecklingseffektivitet och de globala hållbarhetsmålen. Organisationen deltar till exempel i ett internationellt nätverk av civilsamhällesorganisationer, DAC-CSO Reference Group, och bevakar och bedriver påverkansarbete gentemot OECD-DAC (se även avsnitt 3.2.3 nedan). I Sverige koordinerar CONCORD Sverige också en arbetsgrupp för ”civic space” med brett deltagande av svenska CSO:er.

Ett annat exempel är stödet till CSO Partnership for Development Effectiveness (CPDE). CPDE är en koalition av organisationer som följer upp genomförandet av bistånds- och utvecklingseffektivitetsagendan och som även leder civilsamhällets eget arbete för ökad effektivitet. Många svenska SPO är medlemmar i CPDE. Koalitionen har bidragit till att stärka marginaliserades röst inom arbetet för ökad utvecklingseffektivitet på den internationella arenan men har enligt Sidas bedömning haft mer begränsad betydelse på landnivå.

Som ett komplement till arbetet inom CPDE har Sida gett stöd till International Civil Society Centre (ICSC) som tillsammans med nio av sina medlemmar, som är stora internationella CSO, har tagit fram *”The Global Standard for CSO Accountability”*. Dessa riktlinjer för ansvarsutkrävande gäller internationella CSO och fokuserar på programresultat och ökat samarbete med intressenter. Stödet påbörjades 2015 och har fortsatt under 2019.

Även de svenska SPO:erna verkar för att stärka CSO:ers ansvarsskyldighet. SMR har exempelvis drivit frågan kring visselblåsmekanism gentemot sina samarbetspartner. En av deras svenska medlemmar, Erikshjälpen, har en lokal samarbetspartner, som blev den första organisationen i Indien att bli CHS (Core Humanitarian Standard)-certifierad.⁵¹

3.2.3 Bistånds- och utvecklingseffektivitet

Uppföljningsfrågan handlar om hur bistånds- och utvecklingseffektivt stödet under CSO-strategin är och hur arbetet inom strategin påverkar andra aktörer för ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet. Den inkluderar både Sida som givare i relation till SPO:erna och SPO:erna i relation till sina partnerorganisationer i utvecklingsländer. Därutöver bedriver Sida normativt arbete tillsammans med andra givare.

Strategiska partnerorganisationer i rollen som givare

Portföljanalysen visade att det lokala ägarskapet i SPO:ernas verksamhet överlag är starkt och att förutsägbarheten för partnerorganisationerna har ökat i och med att många SPO:er har tecknat längre samarbetsavtal än tidigare. Det senare har möjliggjorts av att Sida tecknar längre, oftast femåriga, avtal med SPO:erna. Svagheter som identifierades i portföljanalysen avsåg brister i anpassning till partners system och samordning med andra givare. Den största bristen bedömdes dock vara den låga andelen kärnstöd och programstöd. Detta trots att stödformen i de flesta situationer är den mest bistånds- och utvecklingseffektiva eftersom den ger flexibilitet och stärker det lokala ägarskapet. Andelen kärnstöd ligger kvar på en mycket låg nivå, men det har skett en positiv utveckling sedan strategiperiodens början som har fortsatt under 2019 (se tabell 2 nedan). Sidas bedömning är att det nu finns en samsyn inom gruppen av svenska SPO:er om vikten av att arbeta mer med kärnstöd.⁵²

Eftersom den stora majoriteten av SPO:ernas stöd till sina lokala samarbetspartner är i form av projekt- eller programstöd kräver de oftast in specifik rapportering från organisationen. Några få begär

in organisationens allmänna årsrapport (dvs inte specifikt anpassad för en särskild givare) vilket också bidrar till bistånds- och utvecklingseffektivitet.⁵³ Givarsamordning är ofta svårt att få till, men Naturskyddsföreningen upphandlade under 2019 en gemensam utvärdering tillsammans med Bread for the World – en effektivitetsvinst eftersom man var givare till samma samarbetspartner.⁵⁴ När det gäller bistånds- och utvecklingseffektivitet ska också nämnas att många av de svenska SPO:erna fortsätter att driva koordinerat påverkansarbete på global nivå genom deltagande i Global Partnership for Effective Development Cooperation (GPEDC), som skapades på det fjärde högnivåmötet om biståndseffektivitet i Busan 2011. Som nämnts tidigare (se 3.1.5) samordnar sig t.ex. Svenska kyrkan, Rädda Barnen och Plan i sina respektive allianser, vilket också gynnar biståndseffektivitet.

Tabell 2. Antal och andel kärnstöd och programstöd 2016 – 2019

	2016	2017	2018	2019
Antal kärnstöd	84	83	97	101
Andel av alla insatser som är kärnstöd	4 %	5 %	7 %	7 %
Antal programstöd	161	153	165	225
Andel av alla insatser som är programstöd	8 %	9 %	11 %	15 %

Källa: CSO-databasen

Förändringar i Sidas relation till sina strategiska partnerorganisationer

Som del av operationaliseringen av strategin har Sida under 2019 gjort en översyn av samarbetet med de svenska organisationerna under anslaget. Som ett resultat av översynen har förändringar introducerats inom flera områden för att förbättra samarbetet med organisationerna och stärka genomförandet av CSO-strategin.

- *Från 'ramorganisation' till 'strategisk partnerorganisation'*

Sida beslutade att ersätta termen ramorganisation med strategisk partnerorganisation för att beskriva en organisation som har långsiktiga avtal under CSO-strategin. Det nya begreppet används såväl för svenska som för internationella samarbetspartner. Bytet av terminologi signalerar att myndigheten ser ett behov av att förnya och utveckla samarbetet med de organisationer som uppbär stöd inom CSO-anslaget.

- *Nya svenska strategiska partnerorganisationer (SPO)*

Anslaget har vuxit under de senaste åren men antalet SPO:er har varit konstant och flera SPO:er har beviljats stora bidragsökningar. Sidas bedömning är därför att strategigenomförandet skulle gynnas av att ta in fler samarbetspartner. Sida initierade 2019 en process för att ta in intresseanmälningar från organisationer som vill bli svenska SPO:er. 20 svenska CSO:er inkom med intresseanmälningar under 2019. Sida planerar att fatta beslut om ny SPO under första kvartalet 2020. Det är inte uteslutet att Sida tar in fler SPO:er under strategiperioden, men det kommer att styras bl.a. av Sidas kapacitet och finansiella utrymme.

- *Breddad CSO-dialog*

Utöver att bredda samverkan med svenska CSO:er genom att utöka partnerkretsen ser Sida ett behov av att bredda dialogen med det svenska civilsamhället inom utvecklingssamarbetet. Sida inledde redan 2018 ett arbete med att utveckla Sidas dialog med det civila samhället.

Under 2019 togs ett viktigt steg i och med att ett första dialogmöte ägde rum i juni mellan Sidas generaldirektör och generalsekreterarna för 50 svenska civilsamhällesorganisationer. Sida beslutade även under 2019 att bjuda in en bredare krets av civilsamhällesorganisationer till evenemang och aktiviteter som Sida genomför.

Sidas policyarbete och stöd till internationella nätverk

Sida har under 2019 fortsatt att delta i och utveckla policyarbetet för ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet i relation till civilsamhället. Sida har en särskilt viktig roll att spela eftersom detta kan beskrivas som en motvindsfråga.

Under 2019 har Sida fortsatt att finansiera det nya verksamhetsområdet för civilsamhället inom OECD-DAC inklusive en sekonderad civilsamhällesexpert som lett arbetet sedan starten i slutet av 2017. Under 2018 institutionaliserade DAC en ambitiös dialog med civilsamhället och genomförde en studie av hur DAC-medlemmars civilsamhällesstöd ser ut. Dialogen har gett civilsamhället möjligheter att påverka DACs arbete under 2019, bl.a. genom deltagande i högnivåmöten och i utvecklingen av DAC rekommendationer kring sexuellt utnyttjande och exploatering samt humanitär-utveckling-fred nexuset.⁵⁵ Sida gav även stöd till dialogen genom att finansiera DAC-CSO Reference Group, det internationella nätverk av civilsamhällesorganisationer som bildades 2018 för att delta i dialogen med DAC.

Inom ramen för verksamhetsområdet har även en s.k. Community of Practice etablerats, där DAC-medlemmarna under ledning av OECDs civilsamhällesenhet lär av varandra utifrån ovan nämnda studie. Förslagen i studien ligger nu till grund för en DAC rekommendation som ska styra hur DACs medlemsländer ger stöd till CSO:er och samarbetar med civilsamhället. Sida samarbetade med UD under 2019 för att påverka andra medlemsstater att stödja antagandet av en sådan rekommendation och Sida har föreslagit att Sverige tar en ledande roll inom DAC som förespråkare för ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhället.

Sida har under 2019 också finansierat en sekonderad nationell civilsamhällesexpert till EU-kommissionen.⁵⁶ Syftet är att bidra till EU:s arbete med ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer och att stärka samarbetet med filantroper. Experten har bidragit till utvecklingen av EU:s civilsamhällesstöd i riktning mot ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet genom bl.a. ökad givarkoordinering och ökad användning av program- och kärnstöd.

Sida har under året fortsatt att delta i International Donors Group (IDG) och i Task Team for CSO Development Effectiveness and Enabling Environment. IDG är en informell grupp av likasinnade givare inom DAC som samarbetar för att lära av varandra och för att driva frågor om bistånds- och utvecklingseffektivitet i olika forum. Task Team är ett nätverk för flerpartsdialog mellan officiella givare, representanter från partnerländernas regeringar och från civilsamhällesorganisationer. Nätverket bildades 2009 och får stöd från Sida för att driva på och följa upp de internationella åtagandena kring bistånds- och utvecklingseffektivitet.

4 Implikationer

Utifrån ovan analys följer här en redogörelse för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet och väsentliga justeringar och strategiska vägval som Sida planerar att göra.

- Stödet till det civila samhället genom CSO-anslaget är relevant och visar upp goda resultat inom de två målområdena, trots att det finns risker och utmaningar. Det sistnämnda gäller i synnerhet målområde 2 om att främja ett **gynnsamt samhällsklimat för civilsamhällesorganisationer i utvecklingsländer**. Det demokratiska utrymmet generellt sett, och för det civila samhället i synnerhet, fortsätter att minska, vilket påverkar alla SPO:ers verksamhet. Dessutom bedömer Sida fortsatt att arbetet inom detta målområde behöver stärkas och utökas. Att underhålla och vidareutveckla kontaktytorna och främja synergier mellan de internationella och de svenska SPO:erna blir fortsatt viktigt. De internationella SPO:ernas spetskompetens inom exempelvis det krympande utrymmet utifrån det juridiska ramverket och de svenska SPO:ernas breda och mångfacetterade nätverk inom olika grupper och länder kan ömsesidigt stärka varandra. Detta arbete har påbörjats men behöver ha fortsatt prioritet under resterande strategiperiod.
- **Miljö- och klimatperspektivet** kommer fortsatt att prioriteras inom anslaget. Många av de strategiska partnerorganisationerna pekar på att alltfler av deras lokala samarbetspartner i utvecklingsländer påverkas i allt större omfattning av naturkatastrofer och andra kriser som förvärras av de stegrade miljö- och klimatförändringarna i omvärlden. Sida behöver fortsätta föra dialog och vara flexibel gentemot sina samarbetspartner för att facilitera, i den mån det är möjligt, denna omställning. Det finns därmed ett behov att fördjupa kompetens inom, och öka stöd till, miljö- och klimatområdet. Det finns däremot vissa begränsningar dels utifrån partnerorganisationernas respektive mandat, där majoriteten av organisationerna inte har miljö och klimat som huvudfokus (men ser behov att gå i den riktningen), dels CSO-strategin som inte ger någon överordnad prioritet åt just detta område.
- Det finns ett fortsatt behov av att skapa **förutsättningar för en mer flexibel portfölj som kan anpassas utifrån en föränderlig omvärld**, för att på så sätt bättre kunna svara upp mot de behov som finns. CIVSAM har redan påbörjat ett viktigt arbete med att se över portföljen av strategiska samarbetspartner, vilket redan resulterat i att Sida planerar för att utöka kretsen av svenska SPO:er. Arbetet med att förändra den delen av portföljen som utgörs av internationella SPO:er står näst på tur och förändringar planeras för under 2020. Ett annat sätt att bidra till en flexibel portfölj är genom att fortsätta att främja innovation inom anslaget. Här har redan ett arbete initierats med exempelvis resultatlabbet och samarbete med Sidas GARANTI-enhet, men mer behöver göras. Lärdomar kommer att hämtas hem från dessa erfarenheter men även från Sidas övriga innovationsarbete där andra s.k. innovationslabb nyligen har startat eller är under planering. Det finns därför goda förutsättningar för synergier inom myndigheten inom detta område som kan stärka integreringen av innovation på CSO-anslaget. Även arbetet med att skapa förutsättningar för nya civilsamhällesaktörer, även informella organisationer och nätverk, att inkluderas inom anslaget ska ses som ett försök att bidra till en flexibel portfölj och flexibla stödformer.

BILAGA 1

Anslagets fördelning och översikt av bidrag till EU-egeninsatser

Tabell A: CSO-anslagets fördelning under strategiperioden 2016–2019

	2016 (MSEK)	2017 (MSEK)	2018 (MSEK)	2019 (MSEK)
Bidrag till svenska SPO (exkl. EU-egeninsatser) *				
Afrikagrupperna	38	40	41	41
Diakonia	152	148	151	153
Forum Syd	179	210	248	238
Union to Union	120	120	110	110
Olof Palmes Internationella Center	77	75	73	78
Plan Sverige	130	130	127	65
Rädda Barnen	167	190	190	190
Svenska kyrkan	97	105	115	121
PMU	61	61	0	0
Svenska Missionsrådet (SMR)	137	180	185	215
Naturskyddsföreningen	60	66	69	71
My Right	33	30	0	0
We Effect	173	180	180	180
Världsnaturfonden (WWF)	56	70	70	75
RFSU	33	44	52	52
Kvinna till Kvinna	27	30	30	47
Individuell Människohjälp (IM)	46	45	52	60
Summa bidrag till svenska SPO:er (exkl. EU- insatser)	1 585	1 724	1 692	1 698
<i>Förskott/justering mellan åren</i>	60	-25	60	45
Bidrag till svenska SPO:ers EU-egeninsatser	25	28	42	19
Summa bidrag till svenska SPO:er (inkl. EU- insatser)	1 669	1 727	1 794	1 756
<i>Andel i procent av totala bidrag</i>	96%	94%	97%	95%
Bidrag till internationella SPO:er och initiativ				
CIVICUS (inkl CSII-projektet)	20	38	10	20
ICNL	18	16	15	22
Article 19	6	11	12	0
IBON (inklusive CPDE-projektet)	13	18	5	22
Concord	6	9	9	10
OECD-DAC sekondering	0	7	0	1
Task Team	3	7	6	9
ICSC (inklusive Global Standard-projektet)	6	7	7	6
Summa bidrag till internationella SPO	72	113	64	90
<i>Andel i procent av totala bidrag</i>	4%	6%	3%	5%
TOTALA BIDRAG	1 741	1 840	1 859	1 852

	2016 (MSEK)	2017 (MSEK)	2018 (MSEK)	2019 (MSEK)
Övrigt				
Utvärderingar, studier, stickprov	3	3	1	10
Återbetalningar	-22	-32	-35	-18
TOTALT ANSLAG CSO-STRATEGIN	1 722	1 811	1 825	1 844

* = Bidrag exklusive återbetalningar.

Tabell B: Bidrag till svenska SPO:ers egeninsatser i EU-projekt 2016 – 2019

Svensk SPO	2016	2017	2018	2019
	Totalt utbetalt belopp till EU- egeninsats (SEK)	Totalt utbetalt belopp till EU- egeninsats (SEK)	Totalt utbetalt belopp till EU- egeninsats (SEK)	Totalt utbetalt belopp till EU- egeninsats (SEK)
Diakonia	5 880 767	4 298 336	3 210 124	2 992 243
Forum Syd	0	759 854	742 002	3 334 732
Kvinna till Kvinna	115 075	106 809	80 735	714 856
Olof Palmecenter	3 520 000	3 520 000	3 520 000	0
Plan Sverige	7 114 155	8 894 120	8 197 010	3 848 865
Svenska kyrkan	2 935 531	2 935 531	4 037 160	0
Rädda Barnen	4 580 987	5 031 979	8 448 640	0
We Effect	624 703	2 643 161	11 630 854	3 539 919
SMR	0	0	2 328 721	1 857 961
WWF	0	0	0	2 570 000
IM	0	0	0	145 261
Totalt	24 771 218	28 189 790	42 195 246	19 003 837
<i>Andel av totalt stöd till SPO:er (svenska och internationella)</i>	1,4 %	1,5 %	2,3 %	1,0 %

BILAGA 2

Uppföljningsfrågor i uppföljningsramverket för Strategin för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016-2022

Uppföljningsfråga	Kommentar
1 Diversifierad finansiering	Ingår i målområde 1
2 Mångfald - i Sverige - i utvecklingsländer	Ingår i målområde 1
3 Globala mål för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG)	Del av mångfalden. Ingen årlig uppföljning sker.
4 Geografisk fördelning	Redovisas i avsnitt 2
5 Koordinering med andra strategier, inkl. länken mellan långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd	Redovisas i avsnitt 2.3
6 Bistånds- och utvecklingseffektivitet	Ingår i målområde 2
7 Innovation	Ingår i målområde 1
8 Integrering av de övergripande perspektiven (a och b) samt övriga perspektiv a) <i>Människor som lever i fattigdom</i> b) <i>Rättighetsperspektivet</i> c) <i>Jämställdhet</i> d) <i>Miljö- och klimat</i> e) <i>Konflikt</i> f) <i>Barn och ungdomar</i>	Ingår i målområde 1
9 Rapportering i CSO-databasen och IATI	
10 Civilsamhällesorganisationernas egna ansvarsskyldighet och transparens, representativitet, legitimitet och interndemokrati	Ingår i målområde 2
11 Kapacitetsutveckling a) <i>Planering, uppföljning och utvärdering</i> b) <i>Tematik</i> c) <i>Organisation och finansiell hantering</i> d) <i>Påverkansarbete</i> e) <i>Samhällsnyttiga tjänster</i> f) <i>Rättighetsbaserat arbete</i> g) <i>Antikorrupsionsarbete</i>	Ingår i målområde 1
12 Utrymmet för civilsamhället att verka - <i>Lagar och regler</i> - <i>Utrymme och arenor för dialog och påverkan, inkl. ökad samverkan inom civilsamhället och mellan civilsamhället och andra aktörer</i>	Ingår i målområde 2
13 Hållbar och långsiktig förändring för civilsamhället och för människor som lever i fattigdom a) <i>Nationella civilsamhället organiseras och kräver rättigheter</i> b) <i>Mänskliga rättigheter uppfylls</i> c) <i>Människor som lever i fattigdom får förbättrade levnadsvillkor</i> d) <i>Samhällsklimatet är gynnsamt för civilsamhället</i>	Ingår i målområde 1
14 Svenska civilsamhällesorganisationers globala påverkansarbete	Ingår i målområde 1

BILAGA 3

Aktörsbaserad förändringsteori för CSO-strategin*

Om Sida samarbetar med *svenska ramorganisationer* och *Sidas internationella samarbetsorganisationer* som kan bidra till målen i CSO-strategin, och

Om *svenska ramorganisationer* (och svenska CSO som får medel från vidareförmedlande ramorganisationer) och *Sidas internationella samarbetsorganisationer* ger strategiskt och effektivt finansiellt stöd och kapacitetsutveckling till sina *nationella och regionala CSO-partner i utvecklingsländer*, och arbetar för ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhället

Så kommer dessa *nationella och regionala CSO-partner* (och de CSO som de vidareförmedlar pengar till) och *Sidas internationella samarbetsorganisationer* att få stärkt kapacitet och metoder för:

- att påverka *ansvarstagare*
- att göra det möjligt för *rättighetsbärare* att agera individuellt och kollektivt för att förbättra sin situation
- att leverera samhällsnyttiga tjänster

Så

- tar *rättighetsbärare* som är berörda och direkta målgrupper ett allt större ägarskap, är allt mer informerade och aktiva deltagare i utvecklingen av sina samhällen och har utan diskriminering tillgång till samhällsservice och försörjningsmöjligheter
- respekterar, skyddar och uppfyller *ansvarstagare* i allt större utsträckning mänskliga rättigheter

Detta resulterar i

- förbättrade levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom i alla dess dimensioner
- mänskliga rättigheter tillgodoses i större utsträckning
- hållbar global utveckling
- ett gynnsamt klimat för civilsamhället

* Eftersom ovan är ett citat från uppföljningsramverket så har beteckningen 'ramorganisation' och 'internationella samarbetsorganisationer' behållits.

BILAGA 4

P6 Annex to Strategy Report 2019 for Support through Swedish civil society organisations 201609-2022

All data in report is per December 31, 2019. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

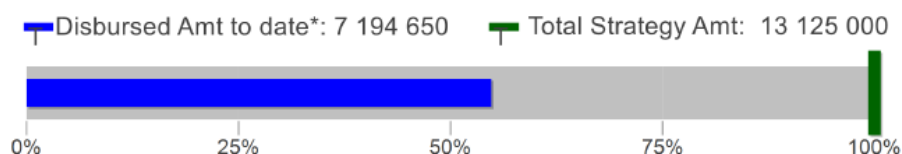
Average Annual Strategy Amount 2019: 1 875 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 1 837 773 KSEK

Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy			
Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Support through Swedish civil society organisations 201609-2022	Total		1 837 773
	Strengthened capacity within civil society in developing countries to contribute to poverty reduction in developing countries	Increased impact of the rights perspective in the work of civil society organisations and strengthened ability of civil society to represent – and act in close collaboration with – people living in poverty	424 761
		Greater awareness, engagement and capacity among people living in poverty, enabling them to work for democracy and to organise in order to assert their human rights	316 872
		Increased diversity within civil society in developing countries that represents and/or acts for the benefit of people living in poverty	319 843
		Greater understanding and engagement in civil society in developing countries for global development and sustainability, and strengthened advocacy for these matters vis-à-vis decision-makers	131 968
		Total	1 193 445
	Promoting an enabling environment for civil society organisations in developing countries	Improved aid- and development-effectiveness in civil society support	96 688
		Increased opportunities for civil society to promote an enabling environment for civil society in developing countries	295 297
		Established and/or strengthened dialogue mechanisms and meeting places in developing countries for collaboration within civil society and between civil society and other development actors	238 427
		Total	630 411
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	13 917
		Total	13 917

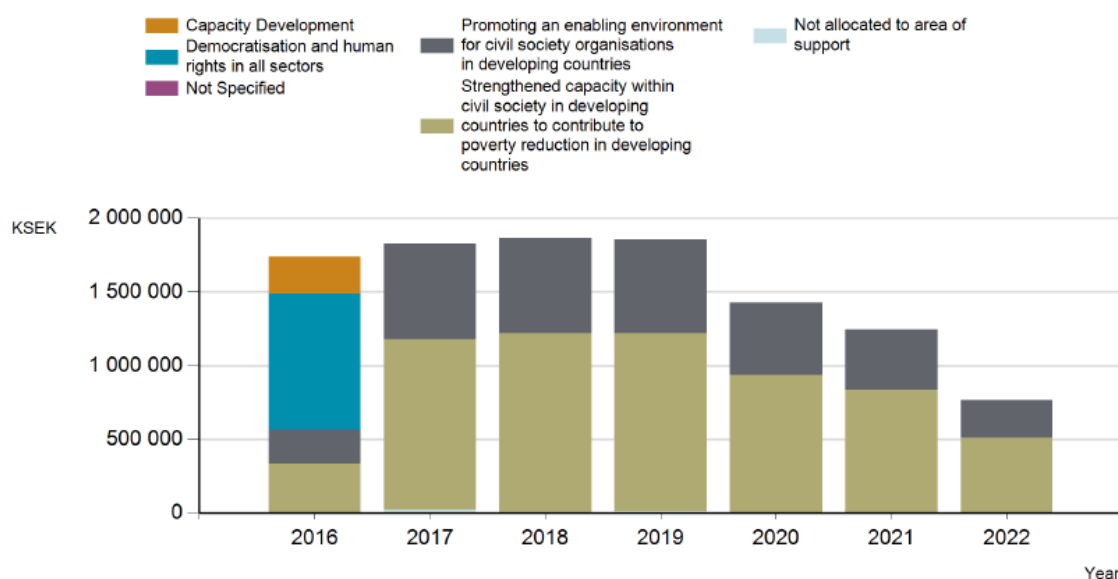
Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 4th year with total duration of 7 years.



* Note that the Disbursed Amt to date includes even payments made in the last year of the previous strategy, 1 163 094 KSEK

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period



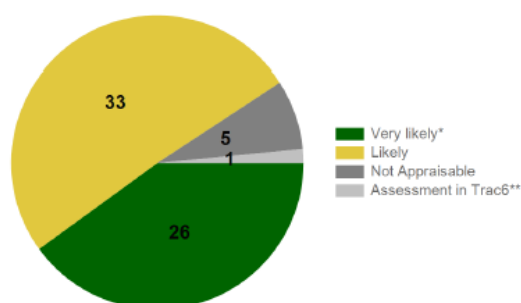
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

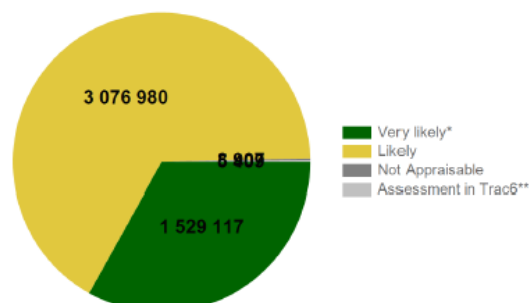
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution



4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)



* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Referenser

- ¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med gällande riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde*.
- ² Dvs. från strategins början fram till 15/4.
- ³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till strategimålen: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.
- ⁴ Bedömning av portföljens relevans: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.
- ⁵ Svensk strategisk partnerorganisationer (SPO) ersätter tidigare beteckningen 'ramorganisation'. Internationell strategisk partnerorganisation ersätter 'internationell organisation' som tidigare användes inom CSO-anslaget för de internationella samarbetsparterna. Svenska CSO:er som är strategiska partnerorganisationer (SPO) under CSO-strategin: Afrikagrupperna, Diakonia, Forum Syd, Individuell Människohjälp, Kvinna till Kvinna, Naturskyddsföreningen, Olofs Palmes Internationella Center (OPC), Plan Sverige, Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU), Rädda Barnen, Svenska Missionsrådet (SMR), Svenska kyrkan, We Effect och Världsnaturfonden (WWF). Se 3.2.3 för bakgrund kring namnbytet.
- ⁶ Internationella SPO:er inom CSO-anslaget är CIVICUS, International Center for Not-for-Profit Law (ICNL), International Civil Society Center (ICSC), Article 19 och IBON International, men inkluderar även övriga initiativ inom OECD-DAC, EU och Task Team. Se avsnitt 3.2 för resultat kopplat till internationella SPO:er.
- ⁷ I bilaga 1 finns en mer detaljerad version av tabellen som visar fördelningen per organisation.
- ⁸ Förklaring för upp- och nedgångar av utbetalningar till internationella SPO:er och initiativ mellan åren beror bland annat på hur utbetalningar är fördelade mellan åren, när en ny beredning av nytt eller förlängt stöd blir klart och när rekvisition om Sida-bidrag inkommer från organisationerna.
- ⁹ Indien, Kenya och Filippinerna är klassificerat som lägre medelinkomstländer (lower middle income) och Sydafrika är som övre medelinkomstland (upper middle income) enligt "DAC List of ODA Recipients Effective for reporting on 2020 flows".
- ¹⁰ Exempelvis ligger två av de internationella SPO:ernas huvudkontor i medelinkomstländer, IBON International i Filippinerna, och CIVICUS i Sydafrika. Båda är stora globala nätverk med målgrupper i utvecklingsländer.
- ¹¹ Freedom House (2019), *Freedom in the World 2019*.
- ¹² Ibid.
- ¹³ CIVICUS (2019), *State of Civil Society Report 2019. The year in review*.
- ¹⁴ Ibid.
- ¹⁵ V-dem Institute (2019), *Democracy Facing Global Challenges. V-DEM ANNUAL DEMOCRACY REPORT 2019*.
- ¹⁶ Freedom House (2019). Detta gäller 24 länder. Saudiarabiens mord av journalisten Jamal Khashoggi är det mest kända exemplet som illustrerar denna trend.
- ¹⁷ Front Line Defenders (2019), *Front Line Defenders Global Analysis*, s. 4.
- ¹⁸ Diakonia har 25 avtal med Sida. Kvinna till Kvinna och We Effect har båda 10 avtal, Rädda Barnen har 9 avtal, och Forum Syd och Plan Sverige har 8 avtal vardera.
- ¹⁹ Delegeringarna gällde anslagen för Nordmakedonien (We Effect, Kvinna till Kvinna och OPC), Sudan (Plan Sverige) respektive Hållbar Fred (Kvinna till Kvinna).
- ²⁰ Portföljanalys Januari - maj 2018 (2018). Internt Sida-dokument, diariedokument nr. 029414/19.
- ²¹ Individuell Människohjälp, Uppdated narrative report to Sida 2015-2018, s. 9. Insatsnummer 54030509. 489 kvinnliga överlevare av sexuellt våld erhöll psykosocialt stöd och kostnadsfri rättshjälp.
- ²² Plan Sverige, Final Report January 2015 - January 2019, s. 8. Insatsnummer 5403052902. 1858 föräldragrupper har utbildats för att lösa konflikter inom familjen.
- ²³ Kvinna till Kvinna, Results Report 2018, s.14. Insatsnummer 54030520. Uppskattningsvis 173 flickor och kvinnor som utsatts för sexuellt våld erhöll kostnadsfri rättshjälp och utbildning av Kvinna till Kvinna partnerorganisationer i Nordmakedonien.
- ²⁴ Prioriterade områden inom kapacitetsutveckling identifierades i Uppföljningsramverket (2018).
- ²⁵ Plan Sverige, Final Report January 2015 - January 2019, s. 22. Insatsnummer 5403052902
- ²⁶ Individuell Människohjälp, Uppdated narrative report to Sida 2015-2018, s. 11. Insatsnummer 54030509
- ²⁷ SIPU (2014), *Organisational Assessments of Civil Society Organisations (CSO) in view of possible qualification as Sida's framework and/or strategic partner organisations. Final Report*. Diariedokumentnr.

028519/15. Detta är slutrapporten med sammanfattande reflektioner kring processen och lärdomar från organisationsbedömningarna som gjordes på samtliga dåvarande ramorganisationer. Det gjordes enskilda rapporter per ramorganisation.

²⁸ Palmecentret, Forum Syd och We Effekt.

²⁹ I huvudsak gäller detta följande perspektiv: människor som lever i fattigdom (fattigdomsperspektivet), rättighetsperspektivet, jämställdhet, miljö- och klimat, samt konflikt.

³⁰ Vad gäller konfliktperspektivet har vissa förbättringar noterats hos några SPO:er. En generell trend som kan utläsas gällande konfliktperspektivet är att det gjorts framsteg i policyutveckling och tillsättning av tematiskt ansvariga, men det återstår en hel del att göra för att säkerställa att policy och riktlinjer efterlevs i implementeringen.

³¹ Under 2019 gjordes stickprov inom miljö på Union to Union, och med fokus på konflikt på OPC.

³² Under föregående år, 2018, genomfördes t.ex. stickprov för miljö- och klimat på tre SPO:er.

³³ T.ex. stärktes kopplingar mellan miljö- och klimatperspektivet och rättighetsperspektivet genom möten som Sida organiserat under 2019: dialogmöte på temat mänskliga rättigheter och miljö/klimat för svenska SPO:er, som följdes upp med dialogmöte på temat "Environment and Human Rights - Building and Exchanging Strategies for the 2030 Agenda". Frågan kring miljö- och klimatperspektivet har också tagits upp på ett dialogmöte mellan Sidas generaldirektör och generalsekreterare från de svenska SPO:erna under 2019.

³⁴ Sida:s Verksamhetsplan för 2019-2021 formulerar fem verksamhetsmål, varav en är 'fattigdom i fokus'.

³⁵ 2017 års baslinjestudie visade att mångfalden avseende svenska SPO:er som får del av CSO-anslaget är god. Stödet når en bredd av organisationer med olika identitet, ålder, antal års erfarenhet av internationellt utvecklingssamarbete, tematiskt fokus och målgrupper. NIRAS indevelop (2017), *Monitoring framework and baseline for the strategy for support via Swedish civil society organisations for the period 2016-2022*.

³⁶ Se t.ex. Richard Yongs (2015), *Rethinking civil society and support for democracy*. Rapport 2015:01 till Expertgruppen för biståndsanalys, s 18. Youngs menar att politiskt inflytande drivs på lika mycket genom sociala rörelser som etablerade CSO:er. Dagens civilsamhälle, generellt sett, handlar alltmer om informella nätverk, selektivt deltagande, aktivism som ett egenvärde och civil olydnad. Ett exempel som illustrerar denna förskjutning av fokus till informella rörelser är London School of Economics årliga civilsamhällesundersökning som noterar att det globala civilsamhället har skiftat fokus från professionella NGOs till bredare medborgerlig aktivism.

³⁷ Kvinna till Kvinna WPS program Application 2019-2023. Support to the Women's Movement and promoting Women's Rights in times of shrinking space, Kvinna till Kvinna, 2018-09-28. Insatsnr. 54030562.

³⁸ Naturskyddsföreningen Globala Programmet 2017-2018, Resultatrapportering, s. 9. Insatsnr. 10027.

³⁹ Plan och Rädda Barnen driver påverkansarbete kring barns och ungas rättigheter genom sina respektive internationella allianser. Svenska Kyrkan arbetar genom ACT-alliansen för att bedriva påverkansarbete, bl.a. för en mer gynnsam miljö för civilsamhället att verka och för att trosbaserade organisationer ska stärka sitt bidrag till Agenda 2030. ACT alliansen är ett nätverk av 135 kyrkor och trosbaserade organisationer, baserade i 120 länder.

⁴⁰ Plan och Diakonia.

⁴¹ WWF och IM.

⁴² Enheten för garantiers fullständiga namn är 'Enheten för garantier och katalytisk utvecklingsfinansiering' (f.d. Lån och Garantier).

⁴³ SIA (2019), *Building the Roadmap for Financial Sustainability for Rights-based CSOs in the Global South*.

⁴⁴ En garanti är ett finansiellt instrument som på många sätt liknar en försäkring. Den försäkrade banken eller annan investerare får mot en kostnad tillbaka en del av sin förlust om de lån som de ställer ut inte återbetalas. När Sida delar risk med långivarna vågar de använda sina pengar för att finansiera utvecklingsprojekt.

<https://www.sida.se/Svenska/sa-fungerar-bistandet/finansieringsformer/sidas-garanti-instrument/>

⁴⁵ FCG Sweden, "Mid Term Evaluation of Results Lab. Final evaluation report", 11 November 2019.

⁴⁶ T.ex. Frontline Defenders, se www.frontlinedefenders.org.

⁴⁷ Individuell människohjälp, Updated narrative report to Sida 2015-2018, s. 10. Insatsnummer 54030509. CRPD, CRC och CEDAM står för Convention on the Rights of Persons with Disabilities; Convention on the Rights of the Child, respektive Committee on the Elimination of Discrimination against Women.

⁴⁸ Meeting minutes, Annual Review Meeting Sida- ICNL, 21 November 2019. Insatsnummer 10320.

⁴⁹ CIVICUS Annual Report 2018-2019, s. 5. Insatsnummer 11648

⁵⁰ Ett exempel på detta är ICNL och CIVICUS samarbete, tillsammans med organisationerna World Movement for Democracy och Article 19, kring initiativet Civic Space Initiative (CSI). Sida gav tidigare finansiellt stöd

direkt till genomförandet av CSI men stödjer nu initiativet indirekt via kärnstöden till ICNL och CIVICUS. Att organisationerna fortsätter att samarbeta i CSI även när det öronmärkta stödet till initiativet upphört är ett tecken på starkt ägarskap. CSI:s verksamhet syftar till att påverka beslutsfattare på nationell, regional och internationell nivå för att stärka civila och politiska rättigheter och demokratiska värden.

⁵¹ Core Humanitarian Standard on Quality and Accountability (CHS) inkluderar nio åtaganden som organisationer kan använda för att förstärka kvalitén och effektiviteten av deras assistans. Erikshjälpens lokala samarbetspart som blev certifierad är Evangelical Fellowship of India Commission on Relief (EFICOR).

⁵² SPO:erna arbetar aktivt för att lära av varandra i övergången till kärnstöd. SPO:erna har under 2019 tagit fram en gemensam vägledning för hur kärnstöd kan användas i samarbetet med deras partnerorganisationer.

⁵³ Rädda Barnen och Diakonia är två exempel bland SPO:erna som begär in organisationens allmänna årsrapportering.

⁵⁴ Terramar External Evaluation 2019, Oktober 2019, Fernanda Franco och Omar Rocha.

⁵⁵ De två DAC rekommendationerna berör 'Ending Sexual Exploitation, Abuse, and Harassment in Development Co-operation and Humanitarian Assistance', och 'Humanitarian-Development-Peace Nexus'.

⁵⁶ EU-kommissionens enhet *Unit A5 - Civil Society and Foundations* på EC DEVCO.